

İLKÖĞRETİM SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET KULLANIM AMAÇLARININ İNCELENMESİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA

Soner Mehmet ÖZDEMİR*
Ertuğrul USTA**

Özet: Bu çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet kullanım amaçları ve sıklıkları ile İnternet kullanım amaçlarının cinsiyete ve öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Çalışmada tarama yöntemi kullanılmış olup, çalışma grubunu Kırıkkale Üniversitesi, Amasya Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinde öğrenim gören 238 üçüncü sınıf öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “öğretmen adaylarının İnternet kullanım amacı” adlı ölçekle toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları, öğrencilerin İnternet’i en fazla “öğrenci işleri ile ilgili işlemleri yapma”, “genel bilgi arama amaçlı araştırma yapma”, “ödev ve ders konularıyla ilgili araştırma yapma” ve “e-posta alıp-gönderme” amacıyla kullandıkları göstermiştir. Araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet’i “iletişim kurma” amacıyla kullanma sıklıkları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermezken, İnternet’i “eğitim amaçlı”, “genel bilgi arama amaçlı” ve “ticari amaçlı” olarak kullanma sıklıklarında ise cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılıklar gerçekleşmiştir. Çalışmada ayrıca, öğretmen adaylarının İnternet’i “iletişim”, “eğitim”, “genel bilgi arama/çevrim içi aktiviteler” ve “ticari aktiviteler”e göre kullanım sıklıkları öğrenim gördükleri üniversiteye göre anlamlı düzeyde değişiklik göstermiştir.

Anahtar sözcükler: İnternet, İnternet kullanım amacı, sınıf öğretmeni adayları

An Investigation of Preservice Primary School Teachers’ Purposes of Internet Use

Abstract: The aim of this study is to examine primary school teacher candidates’ purposes and frequencies of Internet use and whether their purposes of Internet use differ with respect to their gender and university. In the present study, survey method was used and the sample consisted of 238 preservice classroom teachers enrolled in Kırıkkale University, Amasya University, Ahi Evran University and Gazi University. Data were collected through an instrument called “pre-service classroom teachers’ purposes of Internet use” developed by the rese-

* Yrd.Doç.Dr. Soner Mehmet Özdemir. Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bil. Böl. EPÖ. sonerozdemir@kku.edu.tr

** Öğr.Gör.Dr.Ertuğrul Usta. Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü. Ertugrulusta10@gmail.com

archers. The results of the study have been showed that the most used Internet activities by the participants are “students affairs”, “general purpose research”, “using e-mail” and “download or listening music”. The results also revealed that while teacher candidates’ situations benefit from Internet for communication didn’t differ in terms of their gender, their situations of Internet use for “education”, “general purpose research” and “commercial” differed significantly in accordance with gender. Results of the study also illustrated that prospective classroom teachers’ purposes of Internet use as “communication”, “education”, “general purpose research” and “commercial” varied meaningfully in terms of their university.

Keywords: Internet, purpose of Internet use, preservice classroom teachers

GİRİŞ

Bilgisayar ve İnternet teknolojisi, günümüzde özellikle genç nüfus olmak üzere insanların yaşamında vazgeçilmez unsurlardan biri haline gelmiş bulunmaktadır. İnsanlar, İnternet’in sunmuş olduğu imkanlar yoluyla hem günlük yaşamlarını ve iş yaşamlarını kolaylaştırırken, hem de kendilerini geliştirme ve öğrenme fırsatları yakalamaktadırlar.

Bilim ve teknolojideki gelişmelerle dünya bilgi çağını yaşamakta, teknolojinin ürünü olan İnternet’in önemi de her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Bilgi güç durumuna geçtikten sonra önem kazanarak 21. yüzyılın insan profilini değiştirmiştir. Artık bilgiye ulaşabilen, bilgiyi kullanabilen ve üretebilen bireylere bir başka deyişle bilgiyle iletişim kurabilen bireylere olan gereksinim gün geçtikçe artmaktadır (Akkoynlu, Sağlam ve Atav, 2006).

İçinde bulunduğumuz ve adına “bilgi çağı” dediğimiz, hızlı değişimlerin yaşandığı bu günlerde yaşamın hemen her alanında karşımıza çıkan ve dünya çapında herkese açık bir haberleşme ağı olarak bilinen İnternet, “International Network” bir başka deyişle, Uluslararası Ağ’ın kısaltılmış adıdır (Yalın, 2006). Bu uluslararası ağ, 1960’lı yıllarda ilk olarak ABD’de askeri amaçlarla kullanılmaya başlamasına karşın, bilgisayarın daha ekonomik olması, her eve girmesi ve bilgisayar teknolojisinin İnternet yoluyla dünyayı küçük bir köy haline getirmesiyle birlikte günümüzde İnternet; eğitim, mühendislik, tıp, teknoloji, ekonomi ve diğer birçok sektörde bilgiye ulaşma ve bilgiyi yaymada en önemli araç haline gelmiştir.

İnternet'in sağladığı olanaklar sayesinde, kullanımını hızla artmaktadır. Dünyada 1 milyarın üzerinde İnternet kullanıcısının olduğu günümüzde bu sayı her geçen gün hızlanarak artmaktadır. 2005 yılında 20. sırada olan Türkiye, 2006 yılında 16 milyon İnternet kullanıcısı ile 16. sırada yer almıştır. ABD %69,9 oran ile ilk sırada, ikinci sırada %9,4 ile Çin ve üçüncü sırada %67,2 oran ile Japonya bulunmaktadır (www.internetworldstats.com, 2006).

İnternet'in, günlük hayatta kullanıcılarına sağladığı çok boyutlu, sınırsız iletişim kurma ve bilgiye erişim kolaylığı, eğitim kurumları içinde kurumlar arası bilgi alışverişi, kayıt, not tutma, bilgi güncelleme gibi avantajlar getirmiş ve eğitim kurumları için olmazsa olmaz bir unsur haline gelmiştir (Kaya, 2005). İnternet eğitim alanında farklı amaçlara hizmet edecek şekilde kullanılmaktadır. Bunlar; öğretim, araştırma, sosyal etkileşim, iletişim, bilgiyi paylaşma vb. şeklinde sıralanabilir. Günümüzde İnternet artık bir öğretim materyali olarak kullanılmakta ve diğer öğretim materyallerine göre, daha çok üstünlük sağladığı söylenebilir (Oral, 2004).

Öğrenme ortamlarında teknolojinin başka bir deyişle, İnternet'in kullanılmasıyla birlikte sınıflar, öğrencilerin aktif olarak sürece katıldığı, öğretmenlerin rehber olduğu, ekip çalışmasına dayalı öğrenmenin gerçekleştirildiği elektronik ortamlara dönüşebilecektir. Öğrencilere yaşam boyu öğrenme becerilerinin kazandırılmasında, ihtiyaçları olan bilgiyi sağlamada yardımcı bir araç olan İnternet, öğrencilerin bilgiye ulaşmaları için sorumluluk almalarını da sağlamaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005).

Bununla birlikte, eğitimde İnternet'in kullanımının sayısız yararları vardır. Örneğin, öğrenme kaynaklarına kolayca erişim sağlama, öğretimi daha zevkli ve eğlenceli hale getirme, etkili bir öğrenme ve iletişim ortamı oluşturma gibi pek çok faydası vardır. Ayrıca, İnternet'in öğretimde kullanımı öğretmenle öğrenci arasındaki iletişimi de güçlendirmektedir (Alghazo, 2006). Öğrenme-öğretme süreçlerinde İnternet'i gerek öğretim materyalleri geliştirme, gerek öğretim ortamlarında kullanma, gerekse de öğrenciler tarafından akademik veya iletişim amaçlı kullanımında öğretmene önemli görevler düşmektedir. Öğretmenlerin öncelikle kendilerinin İnternet'in etkin ve doğru kullanımı konusunda bilgi ve beceri sahibi olmaları gerekmektedir. Bunun için, öğretmenlerin

hizmet öncesi eğitimlerinde bilgisayar ve İnternet'in öğretim sürecinde kullanılması konusunda yeterli düzeyde eğitim almaları gereklidir.

Bu nedenle öğretmen adaylarını yetiştirme sürecinde, onlara kuramsal bilgileri en iyi şekilde vermenin yanında, eğitim-öğretim ortamlarını bugünün teknolojik araçları ile desteklemek gerekmektedir. Öğretmen adaylarına teknolojinin kullanımı öğretildiği takdirde, gelecek kuşakların teknolojiyi kullanmaktan korkmayan ellerde yetişmeleri beklenebilir (Dursun ve Çevik, 2005).

Sonuç olarak, öğrenme ortamlarında İnternet'ten etkili bir biçimde yararlanabilmek için, öğretmenlerin öğrencilere, İnternet kullanımına yönelik rehberlik etmeleri gerekir. Bu yüzden, öğretmen eğitim programlarında, öğretmen adaylarına İnternet kullanımına yönelik yeterlikler kazandırılmalıdır. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının, İnternet kullanımına yönelik yalnız bilişsel ve devinışsel davranışlarla değil; bunların yanı sıra, duyuşsal davranışlarla da donatılmaları önemlidir. Öğretmen eğitim programlarında, öğretmen adaylarının İnternet kullanımına yönelik olumlu tutumlar geliştirmeleri sağlanmalı; öğrenme ortamlarında, İnternet kullanımına yönelik tutumlarının gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek etkenler belirlenip ortadan kaldırılmalıdır (Oğuz, 2007). Günümüzde, sekiz yıllık zorunlu eğitimin uygulanmaya başlaması ve öğrencilerin bilgiyi sayısız öğrenme ortamından kendilerinin yapılandırmasını temel alan yeni öğretim programlarının uygulanması sürecinde önemi bir kat daha artan sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve İnternet'i etkin biçimde kullanma becerisine sahip olması, öğretmenlerin kendilerini geliştirebilmeleri ve öğrencilerinin ise bilgi dünyalarını zenginleştirebilmeleri yönünden artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu bakımdan, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet'i ne düzeyde ve hangi amaçlarla kullandıkları önemli hususlardan biri durumdadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet'i gerek kişisel, gerekse de eğitsel bağlamda ne düzeyde ve nasıl kullandıklarını betimlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda, aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Öğrenciler İnternet'i hangi sıklıkla kullanmaktadırlar?

2. Öğrenciler İnternet’i hangi amaçlarla kullanmaktadırlar?
3. Öğrencilerin İnternet’i kullanım amaçları cinsiyete göre değişmekte midir?
4. Öğrencilerin İnternet’i kullanım amaçları öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmeni adaylarının İnternet kullanım amaçlarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, var olan durumu ortaya koymaya yönelik olarak tarama modeline dayalı betimsel yöntem kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2006-2007 öğretim yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde İlköğretim Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim gören toplam 238 III. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Amacı” adlı bir ölçekle toplanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesinde sınıf öğretmeni adayları ve uzman görüşlerinin yanı sıra, Atav, Akkoyunlu ve Sağlam (2006) ve Palesh, Saltzman ve Koopman (2004) başta olmak üzere literatürde bu konuda yapılmış ölçeklerden yararlanılmıştır. Geliştirilen ölçek, öğrencilerin İnterneti kullanma sıklıkları ve İnternet aktivitelerini kullanım amaçları ile ilgili maddelerden oluşmuştur. Ölçeğin ön uygulaması Kırıkkale ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde 70 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiş ve ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ,86 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, ölçeğin oldukça yüksek bir güvenirliğe sahip olduğu söylenebilir. Ölçeğin aralıkları (1) hiçbir zaman (1.00-1.49), (2) nadiren (1.50-2.49), (3) bazen (2.50-3.49), (4) sık sık (3.50-4.49) ve (5) her zaman (4.50-5.00) şeklinde belirlenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada elde edilen veriler, SPSS for Windows 10.0 istatistik programında analiz edilmiştir. Öğrencilerin İnternet kullanım sıklıkları

ve kullanım amaçları için yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma, İnternet kullanma amacının cinsiyete göre farklılığına ilişkin bağımsız gruplar t testi ile üniversite değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek için ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

1. Öğrencilerin İnternet’i Kullanma Sıklıkları

Tablo 1. Öğrencilerin İnternet’i kullanma sıklıklarına göre dağılımları

İnternet Kullanım Sıklığı	f	%
Düzenli bir kullanıcıyım	47	19,7
Haftada birkaç kez kullanıyorum	122	51,3
Ayda birkaç kez kullanıyorum	61	25,6
Yılda birkaç kez kullanıyorum	5	2,1
Hiç kullanmıyorum	3	1,3
Toplam	238	100

Tablo 1’ de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin İnternet kullanım sıklıkları incelendiğinde, katılımcıların yarısından fazlasının (% 51,3) İnternet’i genelde “haftada birkaç kez” aralığında kullandıkları görülmektedir. Bunun yanında, öğretmen adaylarının dörtte biri (% 25,6) ayda birkaç kez, yaklaşık beşte biri (%19,7) düzenli olarak ve sadece %2,1’i ise yılda birkaç kez kullandığını belirtmiştir. Buna karşılık, öğrencilerin %1,3’ü (3 kişi) İnternet’i hiç kullanmadığını ifade etmiştir.

2. Öğrencilerin İnternet’i Kullanma Amaçlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her zaman		Toplam	\bar{X}	S	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
E-posta alıp gönderme	23	9,7	32	13,4	84	35,3	52	21,8	47	19,7	238	100	3,28	1,20
Sohbet etme	55	23,1	43	18,1	62	26,2	44	18,5	34	14,3	238	100	2,82	1,35
Kısa Mesaj (Sms) Gönderme	69	29,0	46	19,3	82	34,5	26	10,9	15	6,3	238	100	2,46	1,19
Toplam											2,85	1,24		

Tablo 2’deki bulgulardan sınıf öğretmeni adaylarının İnternet’i iletişim kurma amacıyla kullanma durumlarına bakılacak olursa, öğ-

rencilerin en fazla “*e-posta alıp-gönderme*” aktivitesini kullandıkları görülmektedir. Öğrencilerin üçte birden fazlası (%35,3) “*bazen*”, beşte birden biraz fazlası (%21,8) “*sık sık*” ve yaklaşık beşte biri (%19,7) de “*her zaman*” aralığında e-posta kullandıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin e-posta kullanım düzeyi ile ilgili aritmetik puan ortalaması ise 3,28, yani “*bazen*” aralığında çıkmıştır. İnternet’i sohbet etme ve kısa mesaj gönderme amacıyla kullanma oranı ise e-posta kullanmaya göre daha azdır. Öğrenciler sohbet etme aktivitesini “*bazen*” ($\bar{x}=2,82$), kısa mesaj gönderme aktivitesini ise “*nadiren*” ($\bar{x}=2,46$) sıklığında kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her zaman		Toplam	\bar{X}	S	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Öğrenci İşleri	-	-	19	8,0	57	23,9	66	27,7	96	40,3	238	100	4,00	,98
Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma	3	1,3	10	4,2	65	27,3	93	39,1	67	28,2	238	100	3,89	,91
Kurs alma	107	45,0	56	23,5	51	21,4	13	5,5	11	4,6	238	100	2,01	1,14
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	97	40,8	52	21,8	57	23,9	22	9,2	10	4,2	238	100	2,14	1,17
Toplam											3,01	1,05		

Tablo 3’teki bulgulara göre, öğrencilerin eğitimsel amaçla İnternet’ten çoğunlukla “*öğrenci işleri*” ve “*ödev ve ders konularıyla ilgili araştırma yapma*” amacıyla yararlandıkları görülmektedir. Öğrencilerin beşte ikisi (%40,3) İnternet’i “*öğrenci işleri*” ile ilgili olarak “*her zaman*” kullandıklarını, dörtte birden daha fazlası (%27,7) da “*sık sık*” aralığında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin İnternet’i öğrenci işleri ile ilgili kullanmaya ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması 4,00 (sık sık) gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, öğrencilerin yaklaşık beşte ikisi (%39,1) İnternet’i “*ödev ve ders konularıyla ilgili araştırma yapma*”ya yönelik “*sık sık*” düzeyinde ve dörtte birden daha fazlası (%28,2) da “*her zaman*” aralığında kullandıklarını ifade etmiştir. Öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin aritmetik ortalaması ise 3,89, bir başka deyişle “*sık sık*” aralığında bulunmuştur. Buna karşın, öğrenciler İnternet’ten “*bir konuda kurs veya ders alma*” ve “*eğitimle ilgili e-posta gruplarına ve forumlara katılma*”

konularında ise daha düşük sıklıkla faydalandıklarını belirtmişlerdir. Bu iki konuda öğrencilerin İnternet'ten yararlanma sıklığı “nadiren” ($\bar{x}=2,01$; $\bar{x}=2,14$) aralığındadır.

Tablo 4. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama ve çevrim içi işlemler yapma amaçlı kullanma durumları

Bilgi Arama Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her zaman		Toplam	\bar{X}	S	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Genel bilgi arama	4	1,7	11	4,6	56	23,5	99	41,6	68	28,6	238	100	3,90	,92
Oyun oynama	79	33,2	54	22,7	66	27,7	25	10,5	14	5,9	238	100	2,33	1,20
Yazılım (program) indirme	64	26,9	59	24,8	65	27,3	32	13,4	18	7,6	238	100	2,50	1,23
Gazete/dergi okuma	17	7,1	35	14,7	97	40,8	51	21,4	38	16,0	238	100	3,24	1,10
Tv-video izleme (Youtube vs.)	41	17,2	52	21,8	78	32,8	44	18,5	23	9,7	238	100	2,81	1,20
Müzik dinleme/indirme	21	8,8	48	20,2	60	25,2	66	27,7	43	18,1	238	100	3,26	1,22
Yarışmalara katılma	83	34,9	41	17,2	68	28,6	27	11,3	19	8,0	238	100	2,40	1,28
Bahis (iddia) oyunları oynama	205	86,1	8	3,4	16	6,7	4	1,7	5	2,1	238	100	1,30	,83
Toplam											2,72	1,12		

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin İnternet’ten “bilgi arama ve çevrim içi aktiviteler” ile ilgili olarak en fazla “*genel bilgi arama amaçlı araştırma yapma*” amacıyla yararlandıkları görülmektedir. Öğrencilerin beşte ikisinden daha fazlası (%41,6) İnternet’i “genel bilgiye ulaşma” amacıyla “*sık sık*” aralığında ve dörtte birde daha fazlası (%28,6) da “*her zaman*” aralığında kullandıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin bu konudaki aritmetik puan ortalaması ise 3,90 (sık sık) çıkmıştır. “Bilgi arama amaçlı araştırma yapma” aktivitesine dışında, öğrenciler İnternet’ten çevrim içi aktiviteler içinde en fazla “*müzik dinleme/indirme*” ve “*gazete/dergi okuma*” amacıyla yararlandıklarını bildirmiştir ($\bar{x}=3,26$ ve $\bar{x}=3,24$). Bunların yanı sıra, öğrenciler “*tv-video izleme*” ve “*yazılım/program indirme*” aktivitelerinde “*bazen*” aralığında, “*oyun oynama*” ve “*yarışmalara katılma*” konularında ise “*nadiren*” aralığında İnternet’ten yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bu alandaki en az kullandıkları İnternet aktivitesi ise “*bahis oynama*”dır. Öğrencilerin yaklaşık onda dokuzu (%86,1) İnternet’i hiçbir zaman bahis oynama amacıyla kullanmadıklarını bildirmişlerdir ($\bar{x}=1,30$).

Tablo 5. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Sık sık		Her zaman		Toplam	\bar{X}	S	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
İş başvurusu yapma	213	89,5	15	6,3	8	3,4	1	,4	1	,4	238	100	1,16	,53
Bankacılık işlemleri	176	73,9	34	14,3	19	8	7	2,9	2	,8	238	100	1,42	,82
Alışveriş yapma	187	78,6	32	13,4	16	6,7	3	1,3	-	-	238	100	1,30	,65
Toplam											1,29	,67		

Tablo 5’te görüldüğü üzere, öğrencilerin İnternet’i “ticari amaçlı” olarak genelde çok düşük sıklıkta kullandıkları görülmektedir. Öğrenciler İnternet’ten “iş başvurusu yapma, bankacılık işlemleri ve alışveriş yapma” konularına ilişkin olarak genelde pek yararlanmadıklarını belirtmişlerdir. Bu üç aktiviteye yönelik görüşlerin ortalaması “hiçbir zaman” aralığında çıkmıştır ($\bar{X}=1,16$; $\bar{X}=1,42$; $\bar{X}=1,30$).

Özetle, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet’ten öncelikle “öğrenci işleriyle” ilgili işlemleri gerçekleştirme ile “ödev ve dersle ilgili araştırma yapma” amacıyla yararlandıkları dikkati çekmektedir. Öğrencilerin İnternet’i ikinci olarak “e-posta alıp-gönderme” ve “sohbet etme” gibi iletişim kurma amaçlı ve daha sonra da “genel veya kişisel konularda bilgiye ulaşma”, “müzik dinleme”, “gazete/dergi okuma” gibi konularda kullandıkları görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının en az kullandıkları İnternet aktiviteleri ise “ticari aktiviteler”dir. Bu aktiviteleri öğrencilerin tamamına yakını neredeyse hiç kullanmamaktadır.

3. Öğrencilerin İnternet’i Kullanım Amaçlarının Cinsiyete Göre Farklılığına İlişkin Bulgular

Tablo 6. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumlarının cinsiyete göre farklılığına yönelik t-testi sonuçları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	p
E-Posta Alıp-Gönderme	Kız	145	3,24	1,18	-,241	,810
	Erkek	93	3,27	1,20		
Sohbet Etme	Kız	145	2,80	1,39	,183	,855
	Erkek	93	2,77	1,27		
Kısa Mesaj (SMS) Gönderme	Kız	145	2,55	1,23	1,811	,071
	Erkek	93	2,26	1,08		

Tablo 6’da görüldüğü gibi, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin “e-posta alıp-gönderme, sohbet etme ve kısa mesaj gönderme” gibi iletişim aktivitelerini kullanma sıklıkları cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir [$t_{(236)}=-,241$; $p>.05$], [$t_{(236)}=,183$; $p>.05$] ve [$t_{(236)}=1,811$; $p>.05$]. Bir başka ifadeyle, hem kız hem de erkek öğrenciler İnternet’i iletişim kurmada benzer amaçlarla ve birbirlerine yakın sıklıkta kullanmaktadırlar. Buna göre, öğrencilerin cinsiyetlerinin İnternet’i iletişim kurma amacıyla kullanmada farklılık yaratacak bir değişken olmadığı söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumlarının cinsiyete göre farklılığına ilişkin t-testi sonuçları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	p
Öğrenci işleri ile ilgili işlemler	Kız	145	4,15	,91	3,259	,001
	Erkek	93	3,73	1,03		
Ödev ve ders konularıyla ilgili araştırma yapma	Kız	145	3,96	,85	1,521	,130
	Erkek	93	3,78	,91		
Kurs / ders alma	Kız	145	1,97	1,08	-,566	,572
	Erkek	93	2,06	1,19		
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	Kız	145	2,05	1,11	-1,617	,107
	Erkek	93	2,30	1,18		

Sınıf öğretmeni adaylarının iletişim aktivitelerini kullanım sıklığının cinsiyete göre farklılığına ilişkin bulgular tablo 7’de görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, “öğrenci işleri ile ilgili işlemler” aktivitesini kullanma sıklığında cinsiyete göre anlamlı farklılık çıkarken [$t_{(236)}=3,259$; $p<.05$], diğer üç aktiviteyi kullanmada cinsiyet yönünden anlamlı düzeyde farklılık gerçekleşmemiştir [$t_{(236)}=1,521$; $p>.05$], [$t_{(236)}=-,566$; $p>.05$] ve [$t_{(236)}=-1,617$; $p>.05$]. Anlamlı farklılığın bulunduğu öğrenci işleri ile ilgili işlemler aktivitesinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre İnternet’ten daha fazla yararlandığı dikkati çekmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama ve çevrim içi işlemler yapma amaçlı kullanma durumlarının cinsiyete göre farklılığına yönelik t-testi sonuçları

Bilgi Arama ve Çevrim İçi İşlemler Yapma Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	p																																																																										
Genel bilgi arama	Kız	145	3,93	,91	,633	,527																																																																										
	Erkek	93	3,86	,93			Oyun oynama	Kız	145	2,14	1,13	-3,040	,003	Erkek	93	2,62	1,25	Yazılım (program) indirme	Kız	145	2,41	1,19	-1,351	,178	Erkek	93	2,63	1,28	Gazete/dergi okuma	Kız	145	3,15	1,11	-1,602	,111	Erkek	93	3,38	1,09	Tv-video izleme (Tv kanalları, Youtube vb)	Kız	145	2,66	1,23	-2,410	,017	Erkek	93	3,04	1,12	Müzik dinleme/indirme	Kız	145	3,19	1,23	-1,063	,289	Erkek	93	3,36	1,20	Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001	Erkek	93	2,74	1,33	Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek
Oyun oynama	Kız	145	2,14	1,13	-3,040	,003																																																																										
	Erkek	93	2,62	1,25			Yazılım (program) indirme	Kız	145	2,41	1,19	-1,351	,178	Erkek	93	2,63	1,28	Gazete/dergi okuma	Kız	145	3,15	1,11	-1,602	,111	Erkek	93	3,38	1,09	Tv-video izleme (Tv kanalları, Youtube vb)	Kız	145	2,66	1,23	-2,410	,017	Erkek	93	3,04	1,12	Müzik dinleme/indirme	Kız	145	3,19	1,23	-1,063	,289	Erkek	93	3,36	1,20	Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001	Erkek	93	2,74	1,33	Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek	93	1,68	1,17								
Yazılım (program) indirme	Kız	145	2,41	1,19	-1,351	,178																																																																										
	Erkek	93	2,63	1,28			Gazete/dergi okuma	Kız	145	3,15	1,11	-1,602	,111	Erkek	93	3,38	1,09	Tv-video izleme (Tv kanalları, Youtube vb)	Kız	145	2,66	1,23	-2,410	,017	Erkek	93	3,04	1,12	Müzik dinleme/indirme	Kız	145	3,19	1,23	-1,063	,289	Erkek	93	3,36	1,20	Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001	Erkek	93	2,74	1,33	Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek	93	1,68	1,17																			
Gazete/dergi okuma	Kız	145	3,15	1,11	-1,602	,111																																																																										
	Erkek	93	3,38	1,09			Tv-video izleme (Tv kanalları, Youtube vb)	Kız	145	2,66	1,23	-2,410	,017	Erkek	93	3,04	1,12	Müzik dinleme/indirme	Kız	145	3,19	1,23	-1,063	,289	Erkek	93	3,36	1,20	Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001	Erkek	93	2,74	1,33	Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek	93	1,68	1,17																														
Tv-video izleme (Tv kanalları, Youtube vb)	Kız	145	2,66	1,23	-2,410	,017																																																																										
	Erkek	93	3,04	1,12			Müzik dinleme/indirme	Kız	145	3,19	1,23	-1,063	,289	Erkek	93	3,36	1,20	Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001	Erkek	93	2,74	1,33	Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek	93	1,68	1,17																																									
Müzik dinleme/indirme	Kız	145	3,19	1,23	-1,063	,289																																																																										
	Erkek	93	3,36	1,20			Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001	Erkek	93	2,74	1,33	Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek	93	1,68	1,17																																																				
Yarışmalara katılma	Kız	145	2,18	1,20	-3,324	,001																																																																										
	Erkek	93	2,74	1,33			Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000	Erkek	93	1,68	1,17																																																															
Bahis (iddia) oyunları oynama	Kız	145	1,05	,34	-5,074	,000																																																																										
	Erkek	93	1,68	1,17																																																																												

Tablo 8’de görüldüğü gibi, sınıf öğretmeni adaylarının İnternet’i “bilgi arama ve çevrim içi aktiviteler” içinden “*oyun oynama, tv-video izleme, yarışmalara katılma ve bahis oyunları oynama*” aktivitelerini kullanma sıklığında cinsiyete göre anlamlı fark bulunurken [$t_{(236)} = -3,040$; $p < .05$], [$t_{(236)} = -2,410$; $p < .05$], [$t_{(236)} = -3,324$; $p < .05$], [$t_{(236)} = -5,074$; $p < .05$], diğer dört aktiviteyi kullanmada ise cinsiyet bakımından anlamlı düzeyde farklılık çıkmamıştır [$t = ,633$; $p > .05$], [$t_{(236)} = -1,351$; $p > .05$], [$t_{(236)} = -1,602$; $p > .05$], [$t_{(236)} = -1,063$; $p > .05$]. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar her dört aktivitede de erkekler lehine gerçekleşmiştir. Bir başka ifadeyle, erkekler kız öğrencilere göre, İnternet’ten “oyun oynama, tv-video izleme, yarışmalara katılma ve bahis oyunları oynama vb” yönünden daha fazla yararlanmaktadır. Buna göre, cinsiyetin öğrencilerin İnternet’i “*bilgi arama ve çevrim içi aktiviteleri*” kullanma amaçlarında etkili bir değişken olduğu ileri sürülebilir.

Tablo 9. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumlarının cinsiyete göre farklılığına ilişkin t-testi sonuçları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	p
İş başvurusu yapma	Kız	145	1,16	,58	-,759	,448
	Erkek	93	1,22	,61		
Bankacılık işlemleri yapma	Kız	145	1,37	,89	-2,542	,012
	Erkek	93	1,70	1,05		
Alış-veriş yapma	Kız	145	1,27	,73	-2,686	,008
	Erkek	93	1,58	,92		

Tablo 9’da sınıf öğretmeni adaylarının “*ticari aktiviteler*” yönünden İnternet’i kullanım sıklıklarının cinsiyete göre farklılığına yönelik bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre, İnternet üzerinden “*bankacılık işlemleri yapma*” ve “*alış-veriş yapma*” aktivitelerini kullanma sıklığında cinsiyet değişkeni yönünden anlamlı düzeyde fark çıkarken [$t_{(236)} = -2,542$; $p < .05$], [$t_{(236)} = -2,686$; $p < .05$], “*iş başvuru yapma*” konusunda ise anlamlı bir fark gerçekleşmemiştir [$t_{(236)} = -,759$; $p > .05$]. Ortaya çıkan her iki aktivitedeki anlamlı farklılıklar ise erkekler lehine gerçekleşmiştir. Bu anlamlı bulgu, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre ticari aktiviteler içinde yer alan “*bankacılık işlemleri yapma*” ve “*alış-veriş yapma*” yönünden İnternet’i daha sık biçimde kullandıkları anlamına gelmektedir. Bu bulgulara göre, öğrencilerin cinsiyetlerinin İnternet’i ticari aktiviteleri kullanma konusunda etkili bir değişken olduğu söylenebilir.

4. Öğrencilerin İnternet Aktivitelerini Kullanma Amaçlarının Üniversiteye Göre Farklılığına İlişkin Bulgular

Tablo 10. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversitelere Göre Dağılımları

Üniversite	f	%
1. Kırıkkale Üniversitesi	72	30,3
2. Amasya Üniversitesi	61	25,6
3. Ahi Evran (Kırşehir) Üniversitesi	54	22,7
4. Gazi Üniversitesi	51	21,4
Toplam	238	100

Tablo 10’da görüldüğü gibi, araştırmanın çalışma grubunda bulunan sınıf öğretmeni adaylarının yaklaşık üçte biri (%30,3) Kırıkkale

Üniversitesinde, dörtte biri (%25,6) Amasya Üniversitesinde, dörtte bire yakını (%22,7) Ahi Evran Üniversitesinde ve beşte birden biraz fazlası da (%21,4) Gazi Üniversitesinde öğrenim görmektedir. Bu bulguya göre, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının oransal bakımdan birbirine denk olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Öğrencilerin İnternet’i iletişim amaçlı kullanma durumlarının üniversiteye göre farklılığına ilişkin ANOVA sonuçları

İletişim Amaçlı Aktiviteler	Varyansın kaynağı	KT	SD	KO	F	p	Fark
E-Posta Alıp-Gönderme	Gruplararası	14,330	3	4,777	3,385	,019	4-2
	Gruplar içi	330,242	234	1,411			
	Toplam	344,571	237				
Sohbet Etme	Gruplararası	15,946	3	5,315	2,961	,033	4-2
	Gruplar içi	419,991	234	1,795			
	Toplam	435,937	237				
Kısa mesaj (sms) gönderme	Gruplararası	1,852	3	,617	,428	,733	-
	Gruplar içi	337,307	234	1,441			
	Toplam	339,160	237				

Tablo 11’de, sınıf öğretmeni adaylarının iletişim aktivitelerini kullanma sıklıklarının öğrenim görülen üniversiteye göre farklılığına ilişkin bulgular verilmektedir. Tabloda görüldüğü gibi, “*e-posta*” ve “*sohbet etme*” aktivitelerinin kullanım sıklığında üniversiteye göre 0,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar çıkarken [$F_{(3,234)}=3,385$; $p<.05$], [$F_{(3,234)}=2,961$; $p<.05$] “*kısa mesaj gönderme*” aktivitesini kullanmada ise üniversite değişkenine göre anlamlı fark bulunmamıştır [$F_{(3,234)}=,428$; $p>.05$].

Çıkan anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna yönelik yapılan Scheffe’ testine göre, hem “*e-posta*” hem de “*sohbet etme*” aktivitelerinin kullanım sıklığında Gazi Üniversitesi öğrencileri ile Amasya Üniversitesi öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı farklılık çıktığı görülmektedir. Bir başka deyişle, Gazi Üniversitesi öğrencileri e-postayı özellikle Amasya Üniversitesi öğrencileri olmak üzere, diğer üniversite öğrencilerine göre daha fazla sıklıkta kullanmaktadırlar. Bu farklılıkta, Gazi Üniversitesinin Ankara gibi büyük bir şehirde bulunmasından dolayı, öğrencilerin İnternet’e erişebilme imkanlarının bu üniversitede ve öğrenim gördükleri şehirde, diğer şehirlerdeki üniversitelere göre daha fazla olmasının etkisinin olduğu ileri sürülebilir.

Tablo 12. Öğrencilerin İnternet’i eğitim amaçlı kullanma durumlarının üniversiteye göre farklılığına yönelik ANOVA sonuçları

Eğitim Amaçlı Aktiviteler	Varyansın kaynağı	KT	SD	KO	F	p	Fark
Öğrenci işleri ile ilgili işlemler	Gruplararası	14,751	3	4,917	5,370	,001	3-2 4-2
	Gruplar içi	214,245	234	,916			
	Toplam	228,996	237				
Ödev ve ders konularıyla ilgili araştırma yapma	Gruplararası	8,580	3	2,860	3,572	,015	4-2
	Gruplar içi	187,356	234	,801			
	Toplam	195,937	237				
Kurs / ders alma	Gruplararası	2,625	3	,875	,668	,572	
	Gruplar içi	306,337	234	1,309			
	Toplam	308,962	237				
E-posta gruplarına ve forumlara katılma	Gruplararası	9,512	3	3,171	2,336	,075	
	Gruplar içi	317,631	234	1,357			
	Toplam	327,143	237				

Tablo 12’de öğrencilerin eğitimle ilgili aktiviteleri İnternet üzerinde kullanma sıklıklarının üniversite değişkenine göre farklılığına yönelik bulgular yer almaktadır. Tabloda gösterilen ANOVA bulgularına göre, öğrencilerin İnternet’i eğitim aktivitelerinden “*öğrenci işleri ile ilgili işlemler yapma*” ve “*ödevle/dersle ilgili araştırma yapma*” konularında kullanma sıklığına ilişkin görüşleri arasında üniversiteye göre anlamlı düzeyde fark bulunurken $[F_{(3,234)}=5,370; p<.05]$, $[F_{(3,234)}=3,572; p<.05]$ “*kurs veya ders alma*” ve “*e-posta gruplarına ve forumlarına katılma*” aktivitelerini kullanmada ise öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır $[F_{(3,234)}=,668; p>.05]$, $[F_{(3,234)}=2,336; p>.05]$.

Scheffe’ testi bulgularına göre, İnternet’i “*öğrenci işleri*” ile ilgili konularda kullanma sıklığında Kırşehir Üniversitesi öğrencileri ile Amasya Üniversitesi öğrencileri ve Gazi Üniversitesi öğrencileri ile Amasya Üniversitesi öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark çıkmıştır. Bir başka ifadeyle, Kırşehir ve Gazi Üniversitesi öğrencilerinin, İnternet’ten “*öğrenci işleri*” ile ilgili konularda Amasya Üniversitesi öğrencilerine göre anlamlı farklılık çıkacak düzeyde daha fazla sıklıkta yararlandıkları söylenebilir.

“*Ödev ve dersle ilgili araştırma yapma*” aktivitesinin kullanım sıklığında ise anlamlı farklılıklar Gazi Üniversitesi öğrencileri ile Amasya Üniversitesi öğrencileri arasında gerçekleşmiştir. Bu konuda da Gazi Üniversitesi öğrencilerinin başta Amasya Üniversitesi öğrencileri olmak üzere, diğer üç üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha çok sıklıkta kullandıkları göze çarpmaktadır.

Tablo 13. Öğrencilerin İnternet’i bilgi arama ve çevrim içi işlemler yapma amaçlı kullanma durumlarının üniversiteye göre farklılığına ilişkin ANOVA sonuçları

Bilgi Arama Amaçlı Aktiviteler	Varyansın kaynağı	KT	SD	KO	F	p	Fark
Genel bilgi arama	Gruplararası	7,389	3	2,463	2,962	,033	1-2
	Gruplar içi	194,577	234	,832			
	Toplam	201,966	237				
Oyun oynama	Gruplararası	10,807	3	3,602	2,524	,058	
	Gruplar içi	333,970	234	1,427			
	Toplam	344,777	237				
Yazılım (program) indirme	Gruplararası	3,239	3	1,080	,709	,547	
	Gruplar içi	356,261	234	1,522			
	Toplam	359,500	237				
Gazete/dergi okuma	Gruplararası	6,711	3	2,237	1,836	,141	
	Gruplar içi	285,155	234	1,219			
	Toplam	291,866	237				
Tv-video izleme (Tv kanalları, Youtube vs)	Gruplararası	12,970	3	4,323	3,057	,029	1-3
	Gruplar içi	330,896	234	1,414			
	Toplam	343,866	237				
Müzik dinleme/ indirme	Gruplararası	3,185	3	1,062	,708	,548	
	Gruplar içi	350,664	234	1,499			
	Toplam	353,849	237				
Yarışmalara katılma	Gruplararası	9,515	3	3,172	1,944	,123	
	Gruplar içi	381,763	234	1,631			
	Toplam	391,277	237				
Bahis (iddia) oyunları oynama	Gruplararası	5,353	3	1,784	2,595	,053	
	Gruplar içi	160,866	234	,687			
	Toplam	166,218	237				

Tablo 13’teki ANOVA bulgularında görüldüğü gibi, sınıf öğretmeni öğrencilerinin “bilgi arama ve çevrim içi aktiviteler”den sadece “*genel bilgi arama*” ve “*tv-video izleme*” aktivitelerini kullanma sıklıklarına ilişkin görüşleri arasında üniversite değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık çıkarken $[F_{(3,234)}=2,962; p<.05]$, $[F_{(3,234)}=3,057; p<.05]$ diğer altı aktiviteyi kullanmaya ilişkin görüşler arasında ise anlamlı fark bulunmamıştır $[F_{(3,234)}=2,524; p>.05]$, $[F_{(3,234)}=.709; p>.05]$, $[F_{(3,234)}=1,836; p>.05]$, $[F_{(3,234)}=.708; p>.05]$, $[F_{(3,234)}=1,944; p>.05]$, $[F_{(3,234)}=2,595; p>.05]$. Anlamlı farklılık çıkan boyutlarda, farkın Kırıkkale Üniversitesi öğrencileri ile Amasya Üniversitesi öğrencilerinin görüşleri arasında gerçekleştiği belirlenmiştir. Bir başka ifadeyle, Kırıkkale Üniversitesi öğrencileri İnternet’i “*genel bilgi arama*” amacıyla Amasya Üniversitesi öğrencilerine oranla daha fazla sıklıkta kullandıkları söylenebilir.

İnternet’i “tv-video izlemek” amacıyla kullanma konusunda çıkan anlamlı farklılıkların ise Kırıkkale Üniversitesi öğrencileri ile Kırşehir Üniversitesi öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre, Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerinin, İnternet’i “tv kanallarını ve videoları izleme”ye yönelik olarak Kırşehir Üniversitesi öğrencilerine göre daha sık biçimde kullandıkları söylenebilir.

Tablo 14. Öğrencilerin İnternet’i ticari amaçlı kullanma durumlarının üniversiteye göre farklılığa yönelik ANOVA sonuçları

Ticari Amaçlı Aktiviteler	Varyansın kaynağı	KT	SD	KO	F	p	Fark
İş başvurusu yapma	Gruplararası	,744	3	,248	,890	,447	
	Gruplar içi	65,189	234	,279			
	Toplam	65,933	237				
Bankacılık işlemleri yapma	Gruplararası	5,443	3	1,814	2,709	,046	1-2
	Gruplar içi	156,696	234	,670			
	Toplam	162,139	237				
Alış-veriş yapma	Gruplararası	1,244	3	,415	,977	,404	
	Gruplar içi	99,365	234	,425			
	Toplam	100,609	237				

Tablo 14’te yer alan varyans analizi sonuçlarına göre, İnterneti ticari aktiviteler içinden sadece “bankacılık işlemleri yapma” amacıyla kullanmada öğrencilerin görüşleri arasında üniversiteye göre anlamlı fark çıkarken [$F_{(3,234)}=2,709$; $p<.05$], diğer iki ticari aktiviteyi kullanma sıklığına ilişkin görüşler arasında ise üniversite değişkenine göre anlamlı farklılık çıkmamıştır [$F_{(3,234)}=.890$; $p>.05$] ve [$F_{(3,234)}=.977$; $p>.05$]. “Bankacılık işlemleri yapma” sıklığı konusunda öğrencilerin görüşleri arasındaki farklılığın, yapılan Scheffe’ testine göre, Kırıkkale Üniversitesi öğrencileri ile Amasya Üniversitesi öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre, Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerinin İnternet olanaklarını bankacılık işlemlerini gerçekleştirmede, Amasya Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha fazla sıklıkta kullandıkları söylenebilir.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Sınıf öğretmeni adaylarının İnternet kullanım amaçlarının cinsiyete ve öğrenim gördükleri üniversiteye göre incelenmesini ortaya koyan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğrencilerin yarısından daha fazlası (%51,3) İnternet’i haftada birkaç kez, dörtte biri (%25,6) ayda birkaç kez ve beşte bire yakını (%19,7) ise düzenli olarak her gün kullandığını ifade etmiştir. Öğrencilerin sadece %1,3’ü İnternet’i hiç kullanmadığını belirtmiştir. Palesh, Saltzman ve Koopman (2004) tarafından Rusya’da yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %40’ı İnternet’i hiç kullanmadığı, beşte birden fazlasının (%21,7) yılda birkaç kez, %16,2’sinin ise haftada birkaç kez kullandığı belirlenmiştir.

Araştırmada öğretmen adaylarının İnternet’i en çok “eğitim amaçlı” olarak kullandıkları bulunmuştur. Öğrencilerin İnternet üzerindeki aktiviteleri kullanım sıklıklarına göre, en fazla kullanılan aktivitelerin “*öğrenci işleri*” ve “*ödev ve dersle ilgili araştırma yapma*” konularını kapsayan “*eğitim amaçlı aktiviteler*” olduğu görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük kısmının İnternet’i çoğunlukla “ders kaydı yapma” ve İnternet üzerinden “notlarını öğrenme” gibi konuları kapsayan öğrenci işleri ve çeşitli derslere ilişkin ödev hazırlamayla ilgili araştırma yapma yönünde kullandıklarını göstermektedir. Akkoyunlu ve Yılmaz (2005) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının %82,2’sinin İnternet’i “*ödev ve proje konularında araştırma yapma*”ya yönelik kullandıkları belirlenmiştir. Karahan ve İzci’nin (2001) yapmış olduğu çalışmada da öğretmen adaylarının İnternet’ten en fazla ders amaçlı yararlandıkları bulunmuştur.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre, öğrenciler İnternet’i eğitim amaçlı kullanmadan sonra en çok “*iletişim kurma*” amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler özellikle “*e-posta*” ve “*sohbet etme*” (chat) aktivitelerini bazen, “*kısa mesaj gönderme*” aktivitesini ise nadiren aralığında kullanmaktadırlar. Lubans (2000) tarafından yapılan bir çalışmada da, Duke Üniversitesi öğrencilerinin İnternet’i en çok e-mail alıp-gönderme ve çeşitli araştırmalar yapma amacıyla kullandıkları bulunmuştur.

Öğrenciler İnternet’i “genel ve kişisel bilgi aramaya yönelik araştırma yapma” yönünde “*sık sık*”, “müzik dinleme/indirme” ve “gazete/dergi okuma” aktivitelerini de “*bazen*” aralığında kullanırlarken, “bahis oynama” aktivitesini ise hemen hemen “*hiçbir zaman*” kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Atav, Akkoyunlu ve Sağlam (2006), öğretmen aday-

larının %76,4'ünün İnternet'i "bilgiye ulaşma", "iletişim" ve "oyun oynama" amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada elde edilen önemli bulgulardan biri de, öğrencilerin İnternet'ten en az "ticari amaçlı" yararlandıklarıdır. Öğrencilerin büyük bir bölümü "iş başvurusu yapma, bankacılık işlemleri gerçekleştirme ve alış-veriş yapma" gibi konularda İnternet'ten neredeyse hiç yararlanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Çalışmada öğrencilerin İnternet'ten "iletişim kurma" amaçlı aktiviteleri kullanma sıklıklarında cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır. Buna karşılık, öğrencilerin İnternet'i eğitim amaçlı aktiviteler içinde yer alan "öğrenci işleri ile ilgili işlemleri" kullanma sıklıklarında cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı fark çıkarken, "eğitim amaçlı araştırma yapma", "kurs/ders alma" ve "e-posta gruplarına ve forumlara katılma" konularında ise cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık gerçekleşmemiştir. Mishra, Yadava ve Bisht (2005) tarafından yapılan çalışmada özellikle ödev yapma konusunda üniversite öğrencilerinin İnternet'ten yararlanma sıklığında cinsiyet yönünden bazı bo-yutlarda erkekler lehine farklılıklar bulunmuştur.

Araştırmada, öğrencilerin İnternet'ten yararlanma sıklıklarının, bazı aktivitelerin kullanılmasında öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. İnterneti "iletişim kurma" amacıyla kullanmada Gazi Üniversitesi öğrencilerinin diğer üç üniversitede öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla sıklıkta kullandıkları belirlenmiştir. Özellikle "e-posta" ve "sohbet etme" aktivitelerini kullanma sıklığında Gazi Üniversitesi öğrencilerinin lehine anlamlı farklılıklar çıkmıştır.

Çalışma sonunda, İnternette "eğitim amaçlı" olarak yararlanma sıklıklarında Gazi Üniversitesi ve Ahi Evran Üniversitesi öğrencilerinin, Amasya Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerine göre daha fazla kullandıkları bulunmuştur. Ortaya çıkan anlamlı farklılıklar özellikle "öğrenci işleri" ile ilgili işlemleri yapma ve "ödev ve dersle ilgili araştırma yapma" aktivitelerinde gerçekleşmiştir. Araştırmada ayrıca, Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerinin İnternet'i "bilgi aramaya yönelik araştırma yapma" amacıyla başta Amasya Üniversitesi öğrencileri olmak üzere diğer üniversite öğrencilerine göre daha fazla kullandıkları belirlenmiştir.

Çalışmada, her dört üniversitedeki öğrencilerin “*ticari amaçlı*” olarak İnternet’ten yararlanma sıklıklarının genelde çok düşük olduğu bulunmuştur. Buna karşın, özellikle “*bankacılık işlemleri yapma*” konusunda Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerinin diğer üç üniversite öğrencilerine göre İnternet’i daha sık kullandıkları ortaya çıkmıştır.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B., Atav, E. ve Sağlam, N. (2006). “Öğretmen Adaylarının İnternet’e Erişim ve Kullanım Amaçları” Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi, 30.
- Akkoyunlu, B., ve Yılmaz, M. (2005). “Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeyleri İle İnternet Kullanım Amaçları” Eğitim Araştırmaları, Sayı, 19.
- Alghazo, I. M. (2006). Quality of Internet Use by Teachers in the United Arab Emirates. *Education*, 126(4), 769-781.
- Dursun, F., ve Çevik, V. (2005). “Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Düzeyleri” XIV.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül, Denizli
- Kaya, Z. (2005). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Pegem yayıncılık. Ankara.
- Internet World Stats. (2006). Usage and Population Statistics, <http://www.internetworldstats.com/> adresinden 18.03.2007 tarihinde ulaşıldı.
- Lubans, J. (2000). Internet Use among 3rd year Students at Duke University. Durham, North Carolina, USA. (<http://www.lubans.org/study4b.html>).
- Mishra, O.P., Yadava, N., and Bisht, K. (2005). Internet Utilization Pattern of Undergraduate Students. *University News*, 43(13), p.8-12.
- Oğuz, A. (2007). Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etkenler, 16.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Tokat, 5-7 Eylül.

- Oral, B. (2004). “Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanma Durumları”. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Ekim, c.3,s,10.
- Palesh, O., Saltzman, K., and Koopman, C. (2004). Internet Use and Attitudes towards Illicit Internet Use Behavior in a Sample of Russian College Students. Cyberpsychology&behavior, Volume 7, Number 5.
- Yalın, H.İ. (2006). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.